

Délvidéki magyar Golgota-kiállítás
Nagykőrös, 2015. november 10.

Dr. Latorcai Csaba kiemelt társadalmi ügyekért felelős helyettes államtitkár úr
megnyitó beszéde

Tisztelt Elnök Asszony, Polgármester Úr, Matuska Márton Úr!
Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

*„Mindennek megvan az órája, és minden szándéknak a maga ideje az ég alatt:
Van ideje [...] a keresésnek, és ideje az elvesztésnek; ideje a megőrzésnek, és ideje az
eldobásnak.
Ideje az eltérésnek, és ideje a megvarrásnak; ideje a hallgatásnak, és ideje a szólásnak.”*

Megrendítően aktuálisak a Prédikátor könyvének előbb elhangzott sorai – nemcsak személyes életünkben, de XX. századi magyar sorsunk vonatkozásában is. Az elmúlt évszázadban hányszor téptek el bennünket, hányszor próbáltuk megvarrni azt, ami elszakadt, hányszor kerestük elveszített vagy ostobán eldobott értékeinket, s hányszor volt muszáj hallgatnunk, amikor kiáltani kellett volna!

Mindennek rendelt ideje van. A szörnyűségeknek is. Emlékeznünk kell azokra, akiknek 1944 késő őszén a Délvidéken azért kellett szörnyű halállal halniuk, mert magyarnak születtek. Több tízezer földműves és tanár, kereskedő és pap, több tízezer szülő és gyermek. Olyanok voltak, mint mi, úgy éltek, mint mindenki más. Aztán a kiközösített idő, amit XX. századi történelemnek is nevezünk, rájuk törte házuk kapuját. Egy gyilkos rendszer, az elvakult gyűlölet ujja rájuk mutatott – s meg kellett halniuk, mert magyarok voltak. A hazugság, a rettegés és a hallgatás pedig évtizedekig azt sem engedte, hogy emlékezzünk rájuk. Sokáig úgy tűnt, ennek örökké így kell lennie.

De mindennek rendelt ideje van. Így ideje van a szembenézésnek is. S ez az idő most jött el. Hét évtizedet kellett arra várni, hogy hivatalosan is eltöröljék a délvidéki magyarok kollektív bűnösségéről szóló törvényt. És eljött az ideje annak is, hogy mi, magyarok felemeljük fejünket. Ma Magyarország erős, a Kormány a nemzeti ügyek iránt elkötelezett. Ezért bármilyen fenyegetéssel szemben készek vagyunk megvédeni nemzetünket és annak közösségeit. Mert mi, akik elköteleztük magunkat az élet mellett, elsősorban a magyarok és a velünk jó szomszédi viszonyra törekvő nemzetek boldogulását kívánjuk szolgálni a rendelkezésünkre álló eszközökkel.

Miközben szembenézünk múltunkkal, tekintsünk előre a jövő felé is. Elég, ha napjaink modern kori népvándorlására gondolunk, ami folyamatosan új kihívások elé állítja a magyarság és a szomszédos államok vezetőit és polgárait.

Mindennek rendelt ideje van. A szólásnak és az emlékezésnek is. A Gondviselésnek hála mindig vannak olyanok, akik emlékeztetnek bennünket az idő kerekének fordulására, sorsunk

által ránk rótt kötelességeinkre. Ezért köszönettel tartozunk Cseresnyés Magdolnának, a Keskenyúton Alapítvány elnök asszonyának, e színvonalas vándorkiállítás kurátorának és Matuska Mártonnak, az 1944. őszi délvidéki vérengzés kutatójának azért, hogy felvállalták az emlékezés és emlékeztetés sokszor hálátlan és nehéz feladatát. Köszönöm dr. Czira Szabolcs polgármester úrnak, hogy Nagykőrös otthont ad e tárlatnak. Mert minél többeknek kell elmondanunk, mi történt 1944/45 fordulóján a Délvidéken, és nagy öröm számomra, hogy Arany János városa is részt vállal ebben a küldetésben.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Álljunk meg egy percre mindennapjaink rohanásában, és emlékezzünk azokra, akik mártíromságot szenvedtek magyarságukért! Mondjuk el gyermekeinknek, a fiatal generációknak, kik voltak s miért kellett meghalniuk azoknak, akikre ma közösen emlékezzünk! E kiállítást megnyitva azt kívánom, hogy a tárlat révén az áldozatok emlékezete tovább éljen az új nemzedékekben is. Mert amíg emlékezzünk közös történelmünkre, nem csak nemzetünk látja tisztábban múltját s ezáltal jövőjét, de mártírjaink sem halnak meg egészen. Ahogy Pilinszky János mondja:

*„Mert megölhették hitvány zsoldosok,
s megsűnhetett dobogni szíve –,
Harmadnapra legyőzte a halált,
Et resurrexit tertia die.”*

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!